

מסכת מכות

פרק ב'

א. אילו היו הගולין, ההורג נפש בשגגה. קיה מעגל במעגילה ונפלה עליו וחרגתו, קיה משלשל בחתית ונפלה עליו וחרגתו, קיה יורדת בסולם ונפל עליו וחרגו, הרי זה גולה. אבל אם קיה מושת במעגילה ונפלה עליו וחרגתו, קיה דולת בחתית ונפסק החבל ונפלה עליו וחרגתו, קיה עולה בסולם ונפל עליו וחרגו, הרי זה אינו גולה. זה הכלל, כל שבדרכו ירידתו, גולה. ושל娅 בדרכו ירידתו, אינו גולה. נשמט הבצל מקטתו וחרג, רבי אומר, אינו גולה. וחכמים אומרים, גולה. מן העז המתבקע, רבי אומר, גולה. וחכמים אומרים, אינו גולה:

ב. הזרק אבון לרשות הרבים וחרג, הרי זה גולה. רבי אליעזר בן יעקב אומר, אם מכייצאתה האבן מידו הוציא הלו את ראשו וקבלה, הרי זה פטור. רק את האבן לחייב וחרג, אם יש רשות לנזק לכגס לשם, גולה. ואם לאו, אינו גולה, שגיאמר (דברים יט) ואשר יבא את רעהו בעיר, מה הרשות לנזק ולפזיק לכגס

לשם, יצא חצר בעל הבית שאין רשות לבזק ולפזיק לכנס לשם.
אבא שואיל אומר, מה חטבת עצים רשות, יצא האב המכה את בנו,
והרב הרוצה את תלמידו, ושליח בית דין:

ג. האב גולה על ידי הבן, והבן גולה על ידי האב. הכל גולין על
ידי ישראל, ויישראל גולין על ייְהוָה, חוץ מעלה ידי גור תושב. וגר
תושב אינו גולה אלא על ידי גור תושב. הסוגם אינו גולה, דברי
רבי יהונתן. רבי מאיר אומר, גולה. השונא אינו גולה. רבי יוסי בר
יהודה אומר, השונא נחרג, מפני שהוא כموעך. רבי שמעון אומר,
יש שונא גולה ויש שונא שאינו גולה. זה הכלל, כל שהוא יכול
לומר לדעת הרג, אינו גולה. ושלא לדעת הרג, הרי זה גולה:

ד. להיכן גולין, לערי מקלט. לשולש שב עבר הירדן ולשלש
שבארץ כנען, שנאמר (במדבר לה) את שלש הערים תתנו מעבר
ליירדן ואת שלש הערים תתנו בארץ כנען וגוי. עד שלא נבחרו
שלש שבארץ ישראל, לא היה שלש שב עבר הירדן קולטות,
שנאמר (שם) שיש ערי מקלט תהיינה, עד שניהיו נשפטו קולטות
כאחד:

ה. ומכוונות להן זרכיהם מזו לזו, שנאמר (דברים יט) פכין לה
הרג ושלשת וגוי. ומוסרין להן שני תלמידי חכמים, שמא יחרגו

בזהר, וידברו אליו. רבי מאיר אומר, אף הוא מדבר על ידי עצמו,
שנאמר (שם) זהה דבר הרצח:

ג. רבי יוסי בר יהודה אומר, בפתחלה, אחד שוגג ואחד מזיד
מקדיםין לערי מקלט, ובית דין שולחין ו מביאין אותו משם. מי
שנתחביב מיתה בבית דין, ברגווהו. ושלא נתחביב מיתה, פטרוהו. מי
שנתחביב גלות, מזרינו אותו למקוםו, שנאמר (במדבר לה)
והשבו אותו העדה אל עיר מקלטנו ונגו. אחד משוכן בשמו המשחה
ואחד המרבה בגדיים ואחד שעבר מפשיחתו, מזרינו את הרוצח.
רבי יהודה אומר, אף משוכן מלחה מזריר את הרוצח. לפיכך
אמותיהם של כהנים מספקות להן מהיה וכסות, כדי שלא יתפללו
על בגדיהם שימותו. משנגמר דין מה כהן גדול, הרי זה אינו גולה.
אם עד שלא נגמר דין מה כהן גדול ומנו אחר תחפוי, ולאחר מכן
גמור דין, חוזר במיתתו של שני:

ד. נגמר דין ולא כהן גדול, ההורג כהן גדול, וכהן גדול שהרג,
אינו יוצא משם לעולם. ואינו יוצא לא לעדות מצוה ולא לעדות
מןון ולא לעדות נפשות. ואפלוישראל אריכים לו, ואפלו שר
אבא ישראל כיואב בן צריה, אינו יוצא משם לעולם, שנאמר
(במדבר לה) אשר נס שמה, שם תהא דירתו, שם תהא מיתהו, שם
תיהא קבורתו. בשם שהעיר קולעת, כה תהומה קולעת. רוצח שיצא
חוץ לתחום ומצאו גואל הקם, רבי יוסי הגלילי אומר, מצוה ביד

גּוֹאֵל הַקּוֹם וִרְשׁוֹת בָּיִד כָּל אָדָם. רַבִּי עֲקִיבָּא אוֹמֵר, רִשׁוֹת בָּיִד גּוֹאֵל
הַקּוֹם, וְכָל אָדָם אֵין תִּבְינֵן עַלְיוֹן. אַיְלָנוּ שֶׁהוּא עוֹמֵד בַּתּוֹךְ הַתְּחוֹם
וַנִּזְופֵּנוּ נוֹטֵה חַוֵּץ לַתְּחוֹם, אוֹ עוֹמֵד חַוֵּץ לַתְּחוֹם וַנִּזְופֵּנוּ נוֹטֵה לַתְּחוֹם
הַתְּחוֹם, הַכָּל הַוְּלִיךְ אַחֲרֵ הַנּוֹפֶת. קָרְגָּ בְּאֹתָה הַעִיר, גּוֹלָה מִשְׁכּוֹנָה
לִשְׁכּוֹנָה. וּבָנָיו לְיוֹן, גּוֹלָה מִעִיר לְעִיר:

ח. פִּיוֹצָא בּוֹ, רֹצֶחֶן שָׁגָלָה לְעִיר מִקְלָטוֹ וַרְצָוֹ אֲנָשֵׁי הָעִיר לְכַבְּדוֹ,
יֹאמְרֵם לָהֶם רֹצֶחֶן אָגִי. אָמְרוּ לוּ אָף עַל פִּי כֵּן, יִקְבְּלֶן מִהְוָן, שֶׁנְּאָמַר
(דָּבָרִים יט) וְזֹה דָּבָר קָרְצָח. מַעֲלִים קַיּוֹ שְׁכָר לְלוֹיִם, דָּבָרִי רַבִּי
יְהוֹדָה. רַבִּי מַאיָּר אוֹמֵר, לֹא קַיּוֹ מַעֲלִים לְהָנוּ שְׁכָר. וְחַזְוֵר לְשָׁרֶרֶת
שְׁהִיא בָּהּ, דָּבָרִי רַבִּי מַאיָּר. רַבִּי יְהוֹדָה אוֹמֵר, לֹא קַיּוֹ חַזְוֵר
לְשָׁרֶרֶת שְׁהִיא בָּהּ: